

“Beneïts siguin els instants, i els mil·límetres i les ombres de les coses petites.” **Fernando Pessoa**

ESTILS

Opinió

GETTY

Canviar un mateix per canviar el món

SÍLVIA PALAU PUJOLS
CENTRE ZEN BARCELONA

Avegades davant de situacions colpidores es fa més evident la nostra petitesse, la impotència per ajudar a l'altre, la manca de capacitat per variar la realitat. Aleshores està bé recordar-nos que sovint per canviar l'exterior hem de canviar primer el món interior. Un canvi en un gest pràcticament imperceptible, en una paraula o en qualsevol expressió, pot arribar a modificar també l'exterior, quan neix d'un real i profund canvi interior. Es manifesta d'una manera subtil, sense explicacions verbals, però acaba arribant als que ens envolten.

Portar la mirada cap a l'interior per incrementar la comprensió exterior. De dins cap a fora és la direcció que dona sentit a qualsevol pràctica espiritual. Com expressa Maurine Stuart Roshi respecte a la tradició budista: “El budisme no és un conjunt de doctrines. No té cap dogma. Simplement ens ensenya a ser Buda. És un camí de desenvolupament espiritual, però sobretot és una via d'acció. En primer lloc, abans de res i sempre, una via d'acció. És amb això que hem de fer alguna cosa. No es tracta de simplement seure i conversar, o quedar-nos enganxats al nostre coixí per engolir-ho tot en nosaltres mateixos, per a nosaltres mateixos. Hem de redistribuir-ho i radiar-ho.”

Centrar la recerca espiritual només en el benefici personal converteix la pràctica en un camí estèril que, més tard o més d'hora, s'acabarà abandonant. Tampoc hem d'anar a l'extrem contrari i creure que hem de “salvar” el món, però el canvi en la consciència personal acaba contribuint en un món format per éssers més conscients. Més consciència ens aporta més saviesa, i saviesa i compassió són indissociables. Un petit i potser imperceptible canvi en l'interior d'un mateix, sumat als petits canvis de tota la resta, s'acaba convertint en una onada de canvi a tot el món.

Riscos
Centrar la recerca espiritual només en el benefici personal converteix la pràctica en un camí estèril que s'acabarà abandonant

'Pluralisme confessional a Catalunya'

El llibre de Maria del Mar Griera (Angle) recorda que la diversitat religiosa no prové de les darreres migracions i que els debats es remunten a més d'un segle enrere. Heretges, heterodoxos i creients de religions diverses han tingut un paper clau en la construcció d'un país més complex i més respectuós amb la diversitat.

Vetllada interreligiosa

Entre el silenci i la festa se celebrarà aquesta vetllada interreligiosa al monestir de Sant Jeroni de la Murtra (Badalona) a càrrec de l'Associació Colomenca pel Diàleg Interreligiós (ACDI), amb seu a Sant Coloma de Gramanet. L'acte lúdic i formatiu serà avui dijous 19 de maig a les 19h.

La mística dels sentits

Tolentino Mendonça advoca per la revalorització del cos dins l'imaginari cristià al seu últim llibre

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

En la recerca de sentit, molts han oblidat els sentits. Allò íntim, estimulant, pur llenguatge que acompanya –i precedeix– el discurs mental, intel·lectual. Som cos, obvi, però tendim a fugir-ne quan entrem en l'àmbit espiritual. Com si el cos fos mer receptacle, com si la seva lògica caducitat ens empenyés a buscar el sentit (de la vida) fora dels sentits (que són, explícitament, vida). Potser pel desig de romandre eternament, sense cos, fem del cos un vehicle temporal, testimoniant el seu desgast com si no formés part de nosaltres. Podem adjudicar-li també tots els mals, del dolor físic i el deteriorament a les passions que tot ho desequilibren. L'anhel de transcendir i el valor de l'intangible ens obliga, aparentment, a menysprear –o, si més no, a desconfiar– de tot allò palpable, des del cos a qualsevol altra manifestació mundana. Cos i esperit es ve-

uen, sovint, antagonistes. ¿És possible la seva reconciliació?

José Tolentino Mendonça, poeta portuguès, especialista en estudis bíblics i vicerector de la Universitat Catòlica Portuguesa, denuncia d'aquest “analfabetisme emocional” (en paraules del cineasta Ingmar Bergman) provocat per l'imaginari cristià, i es pregunta: “¿No deu ser hora de tornar als sentits? ¿No deu ser aquesta una oportunitat propícia per revitalitzar-los? ¿No ha arribat el moment de comprendre millor què uneix sentits i sentit?”. Amb ànim de despertar-nos els sentits i fer de l'instant l'espai-temps imprescindible per a gaudir-ne, ha escrit el llibre *Vers una espiritualitat dels sentits* (primavera, breu, poètic, coral, ple d'espores que volien, idòniament publicat per Fragmenta).

La sentida indiferència

“La precarietat i fragilitat del cos; el crit, universal i concret, que ens brota; la seva comuna i quotidiana respiració, ens acosten més a Déu que qualsevol elaboració conceptual”,

Peu de foto de dues línies.
Crhonical Text G1 Sem iVivamus varius imperdiés línies.
Crhonical Text G1 SemiVivamus varius imperdiét magna.
Quisquellis.

FIRMA FOTO

afirma Tolentino Mendonça. Estament fonamental per aquesta mística dels sentits, que dota a l'imaginari cristià d'allò que moltes altres tradicions espirituals mai han arribat a perdre: la concepció del cos com a gramàtica de Déu. “Són els nostres cossos els que resen, no tan sols el pensament”, escriu l'assagista de Madeira, recuperant la necessitat d'immmanència, de l'aquí i l'ara, física i etèria alhora. I segueix: “L'oració habita cadascun dels nostres sentits. Per això la frase «obrir els ulls ja és resar» no ens hauria de sorprendre”.

Quan marginem el cos i potenciem les apories mentals correm el risc d'enfortir un ideari intel·lectual descompensat, de la mateixa manera que el culte al cos, a les passions i als plers efímers i materials ens poden dur a l'oblit de tot allò intangible, vinculat, que ens desegocentra. Com sempre, l'equilibri, fràgil i esporàdic, ens demana una consciència activa –no idealitzada–; alerta –no espantada–; confiada –sense altivesa–.

“La indiferència als sentits, que el cinisme induït en un cert moment de la vida promou, no deixa de ser un menor instrument d'aniquilació”, apunta Tolentino Mendonça, que ens proposa una suggeridora metàfora cada vegada menys metafòrica: aquest culte a la vida més enllà de la vida, eterna i immaterial, pot conduir-nos a una mistificació que es giri en contra de nosaltres mateixos i de les expectatives generades: ens arrisquem a esdevenir ídols de pedra, com els cantats al Salm: “Tenen boca, però no parlen; tenen ulls, però no hi veuen; orelles que no hi senten i nas que

no olora. Les seves mans no palpen”. La pèrdua dels sentits, per tant, comportaria erigir-nos com a ídols de nosaltres mateixos, radicalment insensibles. ¿No és això, malauradament, un dels pitjors mals actuals?

L'instant de la mística

El poeta Joan Margarit alerta del fàcil i freqüent pas del misticisme a la mistificació. Mistificar, certament, és més fàcil, més ràpid i fins i tot menys arriscat. Només cal embarcar-nos en les inèrcies d'un elogi superbar, esbiaixat. El misticisme mistificat –això és, falsejat, edulcorat, modelat segons les expectatives d'un mateix– és un corrent que arrossega. Conscient d'això, José Tolentino Mendonça denuncia un apropament a la mística dissecada –de caràcter històric, ancorada en el passat– o singularitzada en algunes figures excepcionals, com si no fos patrimoni de tothom. I aclareix: “Mística ha de ser sempre sinònim de llibertat. Aquesta llibertat immensa, de tot, de tothom i d'un mateix, requereix la comprensió de la interdependència que ens costa tant de veure: entre micro i macro, pròxim i llunyà, dins i fora, nostre i dels altres, activitat i repòs, silenci i paraula, quietud i gest, immobilitat i viatge, fam i pa, ara i després. El místic és aquell que no pot deixar de caminar. Segur del que li falta, s'adona que cada lloc per on passa és encara provisional i que la demanda continua. Aquesta espècie d'excés que és el seu desig fa que s'excèdeixi, que travessi i perdi els llocs. Com recorda Michel de Certeau, «el místic no habita enlloc, és habitat», conclou Tolentino, que també cita a Raimon Panikkar: “La mística no és sinó l'experiència integral de la vida”.

Si, com descriu aquest poeta i assagista portuguès a *Vers una espiritualitat dels sentits*, “La vida és l'immens laboratori per a l'atenció, la sensibilitat, l'admiració que ens permet reconèixer en cada instant, per més precari i escàs que sigui, la reverberació d'una fantàstica presència: les passes de Déu mateix”, calen vies i guies que ens proporcionin aquesta convergència entre sentits i instant, on el que ell anomena “mística de l'instant” s'entengui “com una declaració d'amor a la vida i un compromís en la construcció d'un futur comú”. El renovador teòleg catòlic francès Louis-Marie Chauvet, també citat per Tolentino, recorda: “El més espiritual no s'esdevé de cap altra manera que en la mediació del més corpori”.

Mirar amb l'oïda, palpar amb la mirada, assaborir el llegat religiós i espiritual. Quedar-nos nus –és a dir, evidenciant no només la nostra humilitat despulsa vivencial, sinó també mostrant el cos que som–, amb la intenció, latent, de submergint-nos en l'instant.

Unió
El cos i l'esperit es veuen sovint antagonistes. Es poden reconciliar?

Proporció
L'equilibri, fràgil, ens demana una consciència activa, alerta, confiada

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous

I la setmana que ve:
Veïnatge: l'estímul vital

GETTY

6 PLANS PER AL CAP DE SETMANA

L'Aplec del Caragol

Del 20 al 22 de maig Lleida celebra una de les seves festes més populars: l'Aplec del Caragol. Hi participen un centenar de col·lectes –amb uns 12.000 col·lectes– i s'espera que passin per la ciutat 200.000 visitants que podran gaudir de la gastronomia, la música en directe i els actes culturals.

Festa de la llana a Ripoll

Aquesta festa arriba enguany a la seva 50a edició amb l'objectiu de fer reviuir la vida dels pastors i els seus oficis. A més, se celebra el Casament a Pagès, una cerimònia real al Monestir de Santa Maria de Ripoll on el poble reviu la representació d'un casament tradicional de les cases benestants de pagès.

White Summer Barcelona

Un dels festival més trendys de la Costa Brava aterra per primera vegada a Barcelona aquest cap de setmana. La cita serà a l'Antiga Fàbrica Estrella Damm on hi haurà diverses propostes de shopping, gastronomia, art i espectacles, com el concert de Maika Makovski o el dels Brodas Bros.

Molins de Rei B de Gust

Fins al 18 de juny, Molins de Rei dona a conèixer la seva gastronomia a través de la campanya B de gust. Hi participen 40 establiments de la ciutat que ofereixen menús especials i platets elaborats amb productes de proximitat. A més també s'han organitzat 'showcooking' amb demostracions culinàries.

Festa de l'Allioli de Creixell

Torna la Festa de l'Allioli de Creixell que enguany arriba a la 24a edició. El seu objectiu és donar a conèixer totes les possibilitats culinàries d'aquesta salsa i ho fa amb la fira que s'organitza al llarg de la jornada i amb el Concurs Internacional de Creixell, que premia el millor elaborador d'allioli del país.

Jornades de l'Ostra a l'Ampolla

Fins a finals de mes es pot gaudir de la 26a edició de les Jornades Gastronòmiques de l'Ostra a l'Ampolla en què participen 13 restaurants del municipi. Tots han preparat degustacions amb un menú especial de 30 euros que inclou des de receptes tradicionals fins a elaboracions més originals.